

50 ĐỀ NGHỊ LUẬN VỀ CÂU CHUYỆN

CÓ LỜI GIẢI THAM KHẢO

ĐỀ 1: Hãy bày tỏ suy nghĩ của em về câu chuyện sau :

ÔNG GIÀ VÀ THẦN CHẾT

Một ông già dẫn xong củi và mang về. Phải mang đi xa ông già kiệt sức, đặt bó củi xuống rồi nói:

- Chà, giá thần chết đến mang ta đi có phải hơn không!

Thần Chết đến và bảo:

- Ta đây, lão cần gì nào?

Ông già sợ hãi bảo:

- Lão muốn ngài nhắc hộ bó củi lên cho lão.

(Lép Tôn-xtôi, Kiến và chim bồ câu)

Nhận thức về câu chuyện

- Câu chuyện “Ông già và thần Chết” đã đặt con người bên vực thăm và buộc họ lựa chọn giữa cái chết nhẹ nhàng và sự sống vất vả.
- Qua câu trả lời của ông lão Lão muốn ngài nhắc hộ bó củi lên cho lão, Lép Tôn-xtôi muốn khẳng định: sự sống là đáng quý; con người dù lâm vào hoàn cảnh bất hạnh đến đâu, dẫu có gần kề với cái chết, vẫn mong muốn được sống.

Suy nghĩ của bản thân từ câu chuyện

- Câu chuyện đã đặt ra một vấn đề có ý nghĩa nhân sinh lớn lao, đó là tư tưởng bi quan và lòng ham sống tồn tại song song trong con người. Nhưng, như một quy luật sự sống luôn giành chiến thắng, chí ít là sự chiến thắng diễn ra trong tư tưởng con người.
- Cuộc sống luôn có muôn vàn khó khăn thử thách. Do đó, con người cần có bản lĩnh vượt qua chông gai trên hành trình đi tìm hạnh phúc vì chỉ một phút nản lòng cũng có thể đánh mất cả cuộc đời mình.
- Mỗi con người cần phải quý cuộc sống của bản thân và phải sống sao cho xứng đáng để khi mất đi không còn gì phải hối hận. Đó là một quan niệm sống cao đẹp mà mỗi người cần phải hướng tới trong cuộc đời của mình.

Bài học nhận thức và hành động

THAM KHẢO

- Mở bài:

Cuộc sống không phải bao giờ cũng diễn ra như mình mong muốn, cho nên, đừng buồn phiền, bởi vì đời là như vậy. Có những lúc quá cực nhọc, ta nghĩ rằng cái chết là một sự giải thoát. Nhưng, điều đó không đúng. Được sống mới là điều khiến con người hạnh phúc nhất. Câu chuyện giữa ông lão đốn củi và Thần chết cho ta một bài học sâu sắc, khiến chúng ta phải suy nghĩ.

- **Thân bài:**

1. Giải thích ý nghĩa câu chuyện và giá trị của sự sống:

– Câu chuyện đặt ra tình huống một ông già phải gánh một bó củi nặng, đường thì xa mà ông đã kiệt sức tới mức mong muốn thần Chết đến mang mình đi. Có nghĩa là ông muốn được giải thoát khỏi nỗi khổ cực bằng cái chết. Nhưng khi thần Chết xuất hiện, ông lão nói rằng muốn được nhắc hộ bó củi nghĩa là không còn muốn chết nữa → Câu chuyện đã đặt con người bên bờ vực thẳm và buộc họ chọn lựa giữa cái chết nhẹ nhàng và sự sống vất vả.

– Câu chuyện đem đến một triết lí sống sâu sắc: sự sống vô cùng quý giá, nhất là khi con người cận kề với cái chết. Sự sống là không có gì có thể đánh đổi được. Cho dù trong cực khổ thế nào, con người vẫn luôn khát khao được sống.

⇒ Ý nghĩa: Qua câu trả lời của ông lão với Thần Chết “Lão muốn ngài nhắc hộ bó củi lên cho lão”, Lép Tôn-xtôi muốn khẳng định: sự sống là đáng quý; con người dù lâm vào hoàn cảnh bất hạnh đến đâu, dẫu có gần kề cái chết, vẫn mong muốn được sống.

2. Bàn luận về giá trị của sự sống.

Vì sao phải biết quý trọng giá trị của sự sống?

– Vì quyền sống là quyền tự nhiên, bình đẳng, chính đáng mà mỗi người được tạo hóa ban cho. Được sống, được trải nghiệm, được cống hiến và tận hưởng cuộc sống là quyền và cũng là niềm hạnh phúc lớn lao của mỗi con người.

– Vì mỗi người chỉ sống có một lần và đời người là hữu hạn nên nếu không biết trân trọng, quý giá sự sống, ta sẽ sống hoài, sống phí, sống vô nghĩa. Nếu ta tự hủy hoại sự sống của bản thân là có tội với những người sinh ra, có tội với chính mình.

Vì sao không được đầu hàng số phận trước khi thần chết đến và mang chúng ta đi:

– Tư tưởng bi quan và lòng ham sống tồn tại song song trong con người. Nhưng, như một quy luật, sự sống luôn giành chiến thắng, chí ít là sự chiến thắng diễn ra trong tư tưởng con người.

– Cuộc sống luôn có muôn vàn khó khăn thử thách. Do đó, con người cần có bản lĩnh vượt qua chông gai trên hành trình đi tìm hạnh phúc; không nên vì một phút nản lòng mà có thể đánh mất cả cuộc đời mình.

Đánh giá:

- Câu chuyện đặt ra một vấn đề nhân sinh giàu ý nghĩa, cho thấy niềm tin vào sức sống của con người trước những khó khăn, thử thách của cuộc sống rằng trong mỗi con người, lòng ham sống luôn giành chiến thắng.
- Câu chuyện truyện có khả năng truyền động lực sống cho con người, nhất là những người đang buồn đau, tuyệt vọng...

3. Mở rộng, liên hệ:

- Câu chuyện gợi ra một vấn đề có ý nghĩa nhân sinh lớn lao, hướng con người một quan niệm sống cao đẹp: phải biết vươn tới một cuộc sống đích thực, một bản lĩnh trước cuộc sống nhiều thử thách.
- Cuộc sống luôn đặt ra cho con người muôn vàn khó khăn, thử thách nên bên cạnh lòng ham sống, con người cần có ý chí, nghị lực để vượt qua và để sự sống có thể chiến thắng cái chết.
- Trân trọng, quý giá sự sống không đồng nghĩa với ham sống, sợ chết, với thái độ sống ích kỉ, hèn nhát, chỉ chăm chăm giữ lấy sự sống của mình, kể cả phải hi sinh mạng sống của người khác.
- Xã hội hiện đại với nhiều cạnh tranh, sức ép khiến con người rơi vào những căn bệnh tâm lí trầm kha, có xu hướng tự hủy hoại sự sống của bản thân. Bản chất của những căn bệnh tâm lý ấy chính là nhận thức lệch lạc về giá trị sự sống.
- Câu chuyện hàm ý phê phán những người sống yếu hèn, dễ dàng gục ngã, tìm đến cái chết khi rơi vào nghịch cảnh.
- Dám đương đầu với nghịch cảnh, sống mạnh mẽ ... là những phẩm chất cần thiết của con người trong thời đại mới.

4. Bài học rút ra:

- Cuộc sống không phải lúc nào cũng sung sướng nhưng giá trị của sự sống là vô giá, không gì có thể đánh đổi được và cũng không ai dám từ bỏ nó. Hãy yêu sự sống. Dù ở trong hoàn cảnh nào, con người ta cũng phải luôn hướng về phía cuộc sống, dù có lúc sẽ tuyệt vọng.
- Mỗi người cần trân trọng sự sống của mình bằng cách nỗ lực vượt qua những giới hạn của bản thân để sống mạnh mẽ và có ý nghĩa.
- Rèn luyện ý chí, nghị lực, sống có ý thức trách nhiệm với đời, với bản thân để dù hoàn cảnh thế nào vẫn không bi quan, gục ngã, đầu hàng hoàn cảnh.
- Một trong những cách thức thể hiện lòng ham sống, quý giá sự sống chính là tích cực học tập, đặt ra những mục tiêu để vươn tới và không chịu khuất phục khi gặp khó khăn.
- Như cây nến không thể cháy mà không có lửa; người không thể sống nếu không có đời sống tâm linh. Nhưng nếu quá tin vào tâm linh và định mệnh, con người sẽ trở nên yếu đuối và có thể sai lầm.

• Kết bài:

Đôi khi, việc lấy lại khát vọng sống ngay lúc chúng ta tuyệt vọng nhất có thể cứu mình khỏi sự hủy diệt. Cuộc sống của chúng ta được định hình bởi chính tâm trí của chúng ta. Chúng ta sẽ trở thành những gì chúng ta nghĩ. Hãy tin tưởng vào chính mình và biết quý trọng sự sống ngay khi chúng ta có thể. Đừng bao giờ từ bỏ trước khi thần chết thực sự đến và mang chúng ta đi mãi mãi.

ĐỀ 2: Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về câu chuyện sau đây:

ƯỚC NGUYỆN HAI HẠT MÀM

Ước vọng cũng như hạt giống đó. Chỉ biết khư khư giữ lấy nó thì chẳng có thể lớn lên được. Chỉ khi dùng mồ hôi, sức lực, tưới tắm vun trồng cho nó thì mới có thể biến thành hoa trái, mùa màng bội thu.

Ngày xưa có hai đứa trẻ đều có nhiều ước vọng rất đẹp đẽ.

"Làm sao có thể thực hiện được ước vọng"

Tranh luận hoài 2 đứa trẻ mang theo câu hỏi đến cụ già, mong tìm những lời chỉ bảo.

Cụ già cho mỗi đứa trẻ một hạt giống, và bảo:

- Đây chỉ là hạt giống bình thường, nhưng ai có thể bảo quản nó tốt thì người đó có thể tìm ra con đường thực hiện ước vọng!

Nói xong cụ già quay lại rồi đi khuất ngay.

Sau đó mấy năm, cụ già hỏi hai đứa trẻ về tình trạng bảo quản hạt giống.

Đứa trẻ thứ nhất mang ra một chiếc hộp được quấn bằng dây lụa nói

- Cháu đặt hạt giống trong chiếc hộp, suốt ngày giữ nó.

Nói rồi nó lấy hạt giống ra cho cụ già xem, thấy rõ hạt giống nguyên vẹn như trước.

Đứa trẻ thứ hai mặt mũi xám nắng, hai bàn tay nổi chai. Nó chỉ ra cánh đồng menh mông lúa vàng phân khởi nói:

- Cháu đem hạt giống xuống đất mỗi ngày lo tưới nước chăm sóc bón phân diệt cỏtới nay nó đã kết hạt mới đầy đồng.

Cụ già nghe xong mừng rỡ nói:

- Các cháu, ước vọng cũng như hạt giống đó. Chỉ biết khư khư giữ lấy nó thì chẳng có thể lớn lên được. Chỉ khi dùng mồ hôi, sức lực, tưới tắm vun trồng cho nó thì mới có thể biến thành hoa trái, mùa màng bội thu thôi!

Nhận thức về câu chuyện

- Dẫn dắt: Tóm tắt câu chuyện và khái quát vấn đề cần nghị luận

Câu chuyện ngắn gọn mà ý nghĩa đã truyền tải đến chúng ta thông điệp quý giá: phải biết nuôi dưỡng, áp ủ ước mơ và khát vọng của mình. Cũng như hạt giống, rồi một ngày nó sẽ trở thành vườn cây cối cho hoa thơm quả ngọt

- Giải thích:

Ước mơ có lẽ không còn là một điều gì đó xa lạ với tất cả chúng ta. Ngay từ khi sinh, chúng ta đã ấp ủ, chăm chút bao nhiêu ước mơ của mình. Có những ước mơ ở lại với tuổi thơ tươi đẹp, nhưng cũng có những ước mơ bay theo chúng ta cùng năm tháng cho đến tận bây giờ. Mỗi khi vấp ngã, chúng ta lại nghĩ đến nó, và một lần nữa, ước mơ ấy thúc giục chúng ta đứng dậy biến nó thành hiện thực.

Ước mơ không chỉ đơn thuần là mơ ước, là giữ cho riêng mình mà phải là bắt tay vào hành động để mang điều mình mơ ước ấy vào trong cuộc sống hiện tại của mình

Suy nghĩ của bản thân từ câu chuyện

+ Có ước mơ, khát vọng đã là điều quý giá, nhưng hiện thực hóa giấc mơ ấy còn quan trọng hơn rất nhiều

+ Để ước mơ trở thành hiện thực, chúng ta phải khổ luyện, đổ mồ hôi, nước mắt để biến nó thành hiện thực

+ Cũng như hai cậu bé trong truyện kia, một cậu bé giữ hạt giống ấy trong cái hộp, bọc khăn rất cẩn thận nhưng không thể gặt hái được ước mơ của mình. Trong khi đó, cậu bé thứ 2 đem gieo hạt giống ấy, kết quả là thu được cả cánh đồng lúa bội thu. Ước mơ cũng thế, khư khư giữ lấy nó thì vẫn mãi chỉ là thứ vô hư trong trí tưởng tượng của chúng ta mà thôi, nhưng nếu chịu bỏ ra công sức thì nó chắc chắn sẽ thành hiện thực

+ Nếu có ước mơ và khát vọng mà không biến nó thành hiện thực thì cũng chỉ là sự ảo tưởng khoe khoang với người khác

+ Hiện thực cuộc sống ngày nay: ...

+ Hình ảnh cậu bé: *mặt mũi xám nắng, hai bàn tay nổi chai* là biểu tượng cho sự gian lao, vất vả để thực hiện ước mơ của mình. Chính vì vậy, mỗi chúng ta cần có niềm tin, nghị lực vào cuộc sống để đưa ước mơ trở thành hiện thực

Bài học nhận thức và hành động

Giữa ước mơ và cuộc sống luôn có một sợi dây kết nối với nhau. Điều quan trọng là làm sao chúng ta mang giấc mơ hòa vào trong cuộc sống, biến giấc mơ ấy thành hiện thực. Dù ước mơ nhỏ hay lớn, nó đều đáng được trân trọng. Và mỗi chúng ta, mỗi ngày, phải luôn không ngừng cố gắng để hiện thực hóa ước mơ của mình.

THAM KHẢO

Đã có ý kiến cho rằng “ước mơ có thành công hay không phụ thuộc vào những gì bạn làm ngày hôm nay”. Đúng như vậy, trong cuộc sống mỗi con người phải có những ước mơ để vươn lên, để sống cho ra sống, để có được thành công và hạnh phúc của chính mình. Nhưng thực hiện để thành công hóa ước mơ là một điều không dễ, nó là cả một nỗ lực phấn đấu của con người. Mượn hình ảnh hai hạt mầm và câu chuyện về chúng, câu chuyện hai hạt mầm đã gây ra một quan niệm sống rất tích cực, sống phải có ước mơ cao đẹp dám đương đầu với những khó khăn, thử thách để thực hiện ước mơ.